Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Nr. 1 | Mysłowice, 5 lutego 1931 r. | Rok I.

Oszczędność

Miesięcznik

ORGAN SPÓŁDZIELNI

BUDOWLANA KASA OSZCZĘDNOŚCI I POŻYCZEK W MYSŁOWICACH

Cena 50 gr.

Skład członków Rady Nadzorczej i Zarządu.

I. Rada Nadzorcza:

1. Labiński Maks. organista i właściciel nieruchomości, zamieszkały w Janowie — prezes.
2. Marcol Ludwik, mistrz piekarski i właściciel nieruchomości zamieszkały Janowie.
3. Sitlek Alojzy, mistrz malarski i właściciel nieruchomości w Janowie Miejskim.
4. Pomezański Eugenjusz, emerytowany inspektor skarbowy zam. w Wadowicach.
5. Machalica Józef, Dyrektor Spółki Rolniczej, zamieszkały w Wadowicach.

II. Zarząd:

1. Nowak Stanisław, urzędnik.
2. Ploch Ignacy, Spedytor, ad. 1 i 2 zamieszkali w Mysłowicach.
3. Wójcik Franciszek, właściciel nieruchomości w Wilamowicach.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Cena pojed. numeru 50 gr. Wychodzi raz w miesiącu.

OSZCZĘDNOŚĆ

ORGAN SPÓŁDZIELNI „BUDOWLANA KASA OSZCZĘDNOŚCI I POŻYCZEK“ SPÓŁDZIELNIA Z O. O. W MYSŁOWICACH.

Redackja i Administracja: Mysłowice, ulica Powstańców 15. Telefony 54 i 14.	Wydawca: Budowlana Kasa Oszczędności i Pożyczek Spółdz. z o. o. w Mysłowicach.	Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Nowak, Mysiowice.

Nr. 1	Mysłowice, dnia 1 lutego 1931 r.	Rok I.

Idź do mrówki, o leniwcze, a przypatruj się drogom jej, a ucz się jej mądrości, która nie mając wodza, ani nauczyciela, ani przełożonego gotuje w lecie pokarm sobie i zgromadza swe żniwa, co by jadła.

Racjonalne oszczędzanie, podstawą kolektywnego budownictwa.

Rozwiązanie problematu mieszkaniowego wydaje się wielu u nas kwadraturą koła. To też normalna droga, jaką jest budownictwo, traktowana jest nawet przez czynniki do tego powołane, to jest komuny, bez wiary w możności rozwiązania głodu mieszkaniowego, chaotycznie, t. zn. od przypadku do przypadku. W pewnej grupie ludzi powstaje inicjatywa, która, w zależności od energji i umiejętności kierowniczych w jej łonie jednostek, zostaje zrealizowana i tym tylko ludziom zawdzięcza kraj, że w ciągu ostatnich dziesięciu lat nie cofnęliśmy się pod względem mieszkaniowym do okresu jaskiniowego. Coś niecoś przecież robi się w tym kierunku. Lecz, jak powiedzieliśmy wyżej — bez entuzjazmu i wiary, że uczniony wysiłek wyrówna choć w części nędzę mieszkaniową.

Tymczasem narody mniej od nas opałe, jak Anglja, Ameryka i ostatnio Niemcy, nie ulękły się ogromu leżącej przed niemi pracy. Tak zw. „Building Sosietes", t. j. Towarzystwa Budowlane inwestowały w Ameryce do końca 1926 r. na cele budownictwa mieszkaniowego około 7 miljardów dolarów, w Anglji zaś 150 miljonów funtów, gdzie za pośrednictwem „Building Sosietes" od czasu ukończenia wojny wybudowano ponad 50.000 mieszkań. Towarzystwa te oparte są na kolektywnym systemie oszczędności i budownictwa. Powyższą sprawę niezmiernie rzeczowo traktuje dr. Ferdynand Tilles w broszurze swej, wydanej w r. b. nakładem Towarzystwa Ekonomicznego w Krakowie. Wyjaśniając ten system dr. Tilles mówi co następuje: „Kolektywny System Oszczędności Budowlanych ma na celu oddanie do dyspozycji swym członkom w zgóry zakreślonym terminie pożyczek budowlanych w ten sposób, aby każdy oszczędzający wcześniej, aniżeli by to przez indywidualną oszczędność było możliwem, mógł przyjść w posiadanie własnego domu mieszkalnego wzgl. własnego mieszkania we wspólnym domu. A więc przykładowo: „Oszczędzający indywidualnie, który odkłada rocznie zł. 100 musi dziesięć lat czekać, zanim uzbiera kapitał zł. 10.000 (celem uproszczenia przykład ten nie uwzględnia odsetek). Jeśli dziesięć oszczędzających według tego samego założenia odkłada po zł. 1000 rocznie, to każdy z nich musi tak samo czekać, jak dziesięć, zanim odłoży kapitał zł. 10.000. Jeśli natomiast tych samych dziesięciu oszczędzających oszczędza wspólnie w jednej kasie, to wówczas stoją do dyspozycji:

w pierwszym roku 10 X 1000 zł. = zł. 10.000
w drugim roku 10 X 1000 zł. = zł. 10.000 itd.

A więc jeden z tych dziesięciu oszczędzających może już w ten sposób otrzymać cały wymagany kapitał po pierwszym roku, drugi po drugim roku i t. d. Na tej zasadzie 9-ciu oszczędzających otrzymuje potrzebny kapitał wcześniej, aniżeli by go otrzymało, gdyby każdy z nich oszczędzał tylko dla siebie — i to bez jakichkolwiek większych świadczeń ze swej strony."

Zainteresowani zawartemi w powyższej broszurze prostemi, zdrowemi i realnemi myślami — zwracamy uwagę na praktyczne ich rozwiązanie w Budowlanej Kasie Oszczędności w Mysłowicach, opartej na tych samych mniejwięcej co i "Building Sosieties" zasadach, o jakiem to towarzystwie z takim entuzjazmem mówił nam dr. Tilles. I podajemy interesujących czytelnikom szczegółów.

Otóż wstępujący członek płaci conajmniej 50 zł. składki członkowskiej i 10 zł. wpisowego.

Następnie ubiegający się o pożyczkę wpłaca jednorazowo lub miesięcznie według następującej skali:

ubiegający się o:

2000 zł.	wpłaca	300	zł.
5000 zł.	wpłaca	750	zł.
10.000 zł.	wpłaca	1500	zł.
20.000 zł.	wpłaca	3000	zł.
30.000 zł.	wpłaca	4500	zł.
40.000 zł.	wpłaca	6000	zł.

Oprócz tego na koszty administracyjne 5 proc. jednorazowo od żądanej pożyczki. To dla posiadających własne place.

O ile członek nie posiada placu budowlanego, otrzymuje, za zabezpieczeniem hipotecznem, potrzebny kapitał do wysokości 5000 złotych. Wypłata pożyczki następuje po 3—6 miesiącach, w kolejnym porządku po wpłaconych oznaczonych na powyższej tablicy wkładach oszczędnościowych, jednorazowo lub w ratach miesięcznych. Pożyczkę przy tym systemie udziela się na dwadzieścia-jeden lat i, co najważniejsze, bezprocentowo. Spłata zaś następuje w zależności od wysokości zaciągniętej pożyczki, po 4 zł. miesięcznie i zwyż według również ustalonej skali.

Niezależnie od powyższego istnieje jeszcze szereg innych form tanio oprocentowanych pożyczek, jak to: na zabudowania gospodarcze, spłatę drogoprocentowych hipotek oraz celem nabycia gruntów i domów.

O ile jasnem jest, że przy powyższem systemie, kiedy na dziesięciu oszczędzających jeden tylko może pragnąłby budować, reszta zaś ma doskonale zawarowany swój kapitał na wszystkich hipotekach nowobudujących się, za pośrednictwem Kasy Budowlanej, domów — o tyle pierwotnie niezrozumiałe dla nas było, w jaki sposób pożyczki udzielają się bezprocentowo. Otóż Zarząd Kasy nam wyjaśnił, iż skoro wkłady przyjmują się bezprocentowo, a główną ich podstawą jest absolutna pewność, gdyż zabezpieczone są nie na jednem, a jak wyżej, na wszystkich nieruchomościach stowarzyszonych — o tyle pożyczki mogą być i są bezprocentowe. Kasa bowiem oparta jest nie na zasadach zarobkowych, lecz ma wyłącznie za zadanie ułatwienie budownictwa. Koszty administracyjne zaś pokrywa się z 2 proc. odsetek, o jakich wspominaliśmy wyżej, i innych niskoprocentowych operacjach budowlano-hipotecznych.

Powyższa inicjatywa, ze wszech miar godna poparcia, była dla nas miłą niespodzianką, iż tu na ziemi śląskiej wkońcu zaistniało to co Polsce najwięcej potrzeba: budownictwa, opartego na własnych siłach i o rodzime drobne kapitały na jakie tylko nas niestety stać. Suma tych drobnych, na pierwszy rzut oka, oszczędności — stanowi taką potęgę, która wyrównać z łatwością może nasze potrzeby w dziedzinie budownictwa mieszkaniowego.

Zagadnienie budowy tanich mieszkań.

Projekt Związku Izb Przemysłowo-Handlowych.

Sprawa budowy tanich mieszkań jest jedną z najważniejszych kwestji ekonomicznych, której rozwiązanie mogłoby się przyczynić w decydujący sposób do złamania pogłębiającego się ciągle jeszcze kryzysu gospodarczego. Od wiosny u. r. kiedyto rząd wniósł do Sejmu fantastyczny projekt budowy tanich mieszkań kosztem olbrzymiej podwyżki czynszów mieszkaniowych, sprawa ta ucichła. Jak wiadomo, nierealny ten projekt, inspirowany przez b. min. Moraczewskiego, spotkał się zarówno w Sejmie jak i w społeczeństwie ze stanowcza odprawą. Żądania, skierowane w stronę Rządu w czasie ostatniej debaty budżetowej, przedłożenia we formie ustawy skarbowej nowego projektu budowy tanich mieszkań, liczącego się z realnemi możliwościami urzeczywistnienia, pozostały bez echa.

Z tem większem też zainteresowaniem przyjęła opinja publiczna wiadomość o opracowaniu i przedłożeniu rządowi konkretnego projektu budowy tanich mieszkań, opracowanego przez Związek Izb Handlowo-Przemysłowych. Ojcem duchowym tego projektu jest p. Klarner, b. min. Handlu i Przem., prezes Warsz. Izby Handlowej.

Projekt przedstawia się jak następuje:

Zasady projektu.

Tworzy się w Warszawie Powszechny Zakład Budownictwa Mieszkaniowego jako odrębna osoba prawna, którego zadaniem jest między innemi udzielanie kredytów budowlanych oraz współdziałanie w organizowaniu budownictwa mieszkaniowego. Działalność swą w zakresie popierania budownictwa mieszkaniowego w poszczególnych miastach wykonywać ma Zakład za pośrednictwem komitetów lokalnych, złożonych w połowie z delegatów Izb Przemysłowo-Handlowych, oraz w połowie z delegatów gminy.

Główną podstawą finansową Zakładowi Budownictwa ma dać podwyżka komornego, co pozostaje w związku ze zniesieniem ochrony lokatorów. Z dniem 1 stycznia 1931 r. stawka komornego wzrastać będzie w stosunku 3 proc. kwartalnie a to aż do czasu, dopóki nie osiągnie ona 172 proc. podstawowego komornego w rozumieniu ustawy o ochronie lokatorów. Równocześnie wprowadza się na rzecz Zakładu Budownictwa podatek domowo-czynszowy w wysokości 80 proc. podwyżki komornego. O ile zaś nieruchomość podatnika była obciążona zabezpieczonemi hipotecznie długami pieniężnemi w walucie

krajowej, niespłaconemi do dnia 1 stycznia 1918 r. w wysokości odpowiadającej przynajmniej ½ wartości nieruchomości w dniu zabezpieczenia długu, natenczas podatek domowo-czynszowy pobierany będzie w wysokości 100 proc. otrzymanej podwyżki komornego.

Następnie mają być otwarte nowe źródła finansowe przez likwidację Państwowego Funduszu Budowlanego oraz Państwowego funduszu Rozbudowy Miast i przelanie tych funduszów na rzecz Zakładu Budownictwa oraz przez coroczną dotację dla tegoż zakładu z budżetu państwowego, począwszy od roku budżetowego 1931-32 w wysokości niemniejszej aniżeli 15 proc. wpływów z roku poprzedzającego z podatku domowo-czynszowego. Inne przewidziane wpływy, jak wpływy z oprocentowania, darowizn nie mają już poważniejszego znaczenia.

Zakład Budownictwa ma udzielać pożyczek w postaci listów zastawnych, oprocentowanych na 7½ proc., lub też w postaci kredytów zabepieczonych hipotecznie na drugiem miejscu zabudowywanych nieruchomości. Ogólna wysokość pożyczek nie może przekraczać 80 procent wartości nieruchomości dłużnika, obliczonej według kosztów budowy, bez doliczania wszakże wartości placu. Zakład może emitować własne obligacje, które mogą być gwarantowane przez Skarb Państwa. Gwarancja Skarbu Państwa za zobowiązania Zakładu nie może przekraczać ogółem jednego miliarda złotych.

Z ogólnych wpływów 75 proc. wydzielane będzie przez Zakład na kredyty budowlane dla poszczególnych miast, proporcjonalnie do wpływów danego miasta, zaś pozostałe 25 procent będzie dzielone między ośrodki miejskie, odczuwające najsilniej głód mieszkaniowy oraz na miejscowości podmiejskie przy większych miastach i ośrodki fabryczne oraz górnicze. W budownictwie uwzględniona będzie głównie potrzeba budowania mieszkań mniejszych, za które uważać się będzie mieszkania do 4 izb włącznie.

Punktem wyjścia dla zagadnienia budowy tanich mieszkań jest obliczenie przemysłowców budowlanych, ustalające obecny brak mieszkań dla 517 rodzin, gnieżdżących się bądźto w barakach, bądźteż w przeludnionych mieszkaniach. Chcąc uzupełnić ten brak w ciągu 50 lat oraz uwzględniając zarazem przyrost ludności i straty w mieszkaniach z powodu walących się domów, należałoby budować rocznie około 50.000 mieszkań. Biorąc za podstawę ceny z 1929 r., obliczono koszt budowy 60.000 mieszkań na 754 milj. złotych.

Ten piękny, ambitny i na szeroką skalę zakrojony plan budowy tanich mieszkań wymaga, jak widzimy, przedewszystkiem bardzo znacznych środków pieniężnych. Temu też centralnemu zagadnieniu omawianego projektu budowlanego poświęcić należy największą uwagę.

Likwidacja ochrony lokatorów?

Zaczniemy od najważniejszej podstawy finansowej, którą ma się stać zaprojektowana likwidacja ustawy o ochronie lokatorów i proponowana podwyżka czynszów w wysokości 3 proc. kwartalnie. Przyjmując sumę czynszów w Polsce obecnie na kwotę około 600 milj. złotych przyznać trzeba, że proponowana 12 proc. podwyżka czynszów rocznie i ściągnięcie następnie z właścicieli 80 proc. tej podwyżki dałoby poważne kwoty, które już w najbliższych latach doszłyby do setek miljonów rocznie. Niewątpliwie za odbudową ochrony lokatorów przemawiają w zasadzie i względy słuszności i względy gospodarcze.

Na tak doniosły krok można się zdecydować tylko w warunkach i okolicznościach szczególnie sprzyjających, w przeciwnym bowiem razie krok taki mógłby pociągnąć za sobą nieobliczalne skutki i zaburzenia. Jako moment, sprzyjający takiej reformie, możnaby uważać jedynie utrwaloną na dłuższy czas pomyślną konjunkturę gospodarczą, któraby sprzyjała wzrostowi dochodu społecznego. Obecnie, kiedy organizm gospodarczy jest zupełnie niemal wyczerpany z gotówki nadmiernemi ciężarami wybujałych budżetów państwa, gmin i powiatów oraz instytucyj socjalnych, kiedy kryzys gospodarczy pogłębia się coraz bardziej, wyrzucając na bruk coraz to nowe fale bezrobotnych, kiedy możliwość powiększenia zarobków na długo jest zupełnie wykluczona, a przeciwnie jesteśmy w okresie redukcji zarobków, likwidacja ochrony lokatorów byłaby krokiem zbyt ryzykownym i dlatego w chwili obecnej nie może być przez nikogo poważnie braną w rachubę. Powiększenie bowiem ciężarów budżetowych jeszcze o kilkaset miljonów, kiedy zdrowy rozsądek rozpaczliwym niemal głosem domaga się silnie rudukcji budżetu państwa i samorządów, widząc w tem słusznie jedyny ratunek wybrnięcia z katastrofalnej sytuacji — jest oczywistą niemożliwością. Zarząd Związku Miast, który w ostatnich tygodniach zajmował się tą kwestją, wypowiedział się jednomyślnie przeciw ewentualnej podwyżce komornego, rozumiejąc, że przy obecnem zubożeniu ludności miejskie, nie będzie ona w stanie znieść ciężaru, wynoszącego przeszło 250 miljonów rocznie.

Co do 15 proc. dotacji z budżetu pańtwowego, to mając na uwadze względy powyższe, oraz fakt, ze wiele źródeł dochodowych coraz bardziej się kurczy a cały szereg wydatków wskutek etatystycznego nastawienia gospodarki państwowej coraz bardziej wzrasta — istnieje małe prawdopodobieństwo, aby w danych warunkach można liczyć na poważniejszą dotację z budżetu państwa.

Jeżeli chodzi zaś o inne operacje finansowe, to Zakład Budownictwa otrzymując prawa bankowe, staje się w zasadzie instytucją finansową. Pod względem bankowo-technicznym ma się on posługiwać innemi bankami w szczególności Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Zakład Budownictwa może emitować własne listy zastawne, które mają być umarzane w ciągu 30 lat, oraz wydać własne obligacje, które mogą być gwarantowane przez Skarb Państwa. Stwierdzić trzeba, że ta strona projektu przedstawia dużo niejasnych stron. Znając beznadziejne narazie

niemal położenie rynku długoterminowych papierów lokacyjnych, nie trzeba oddawać się złudzeniom i przypuszczać, że na tej drodze można będzie uzyskać wydatniejsze środki pieniężne na cele budowlane.

Brak podstaw realnych

Projekt Związku Izb jest niewątpliwie ważnym przyczynkiem, oświetlającym problem budownictwa tanich mieszkań. Jego słabą stroną jest pokrewieństwo duchowe z fatalnym projektem rządowym min. Moraczewskiego. Jest on, podobnie jak i tamten, w dzisiejszych warunkach — nierealny. Rostrój gospodarczy posunął się już tak daleko, że, niestety, nie można wcale liczyć na te źródła finansowe, na których chciałby się oprzeć projekt Związku Izb. Poza Wiedniem i częściowo Niemcami prawie wszystkie inne państwa europejskie porzuciły myśl wyrównaczego podatku domowo-czynszowego jako głównej podstawy finansowej ruchu budowlanego. Niemcy, które w 1928 roku wydały na budowę 309.762 tanich mieszkań 3.200 milj. marek, zużyły na to 1.600 miljonów kapitałów prywatnych, dostarczonych przez kasy i banki prywatne na I-sze hipoteki. Podstawą zaś 2. hipoteki stał się dopiero kapitał publiczny, z czego podatek mieszkaniowy dał 850 miljonów marek przy oprocentowaniu na 15 procent oraz 2 procentowej amortyzacji. Praktyka niemal we wszystkich innych państwach wykazała, że środkiem najbardziej skutecznym dla poparcia ruchu budowlanego jest potanienie kredytów budowlanych przez obniżenie odsetek i rat amortyzacyjnych. Stosowany w rozmaitych państwach w pewnych wypadkach system subwencyj odgrywa rolę nieistotną.

Budownictwo tanich mieszkań — proces oszczędnościowy

Przyczynienie się środków publicznych do potanienia kredytów było oczywiście możliwe we wszystkich tych państwach, w których gospodarze i polityczne warunki wewnętrzne sprzyjały procesowi kapitalizacji. I tu przychodzimy do sedna rzeczy. Zagadnienie budownictwa tanich mieszkań jako problem finansowy pozostaje w ścisłym związku z procesem oszczędnościowym, obejmującym jaknajszersze warstwy ludności. Klasycznym tego przykładem są kraje o najbardziej rozwiniętym kapitaliźmie prywatnym. Budownictwo tanich mieszkań w Anglji i Ameryce, dla ubogiej ludności robotniczej zwłaszcza, zawdzięcza swój wspaniały rozwój stowarzyszeniom oszczędnościowo-budowlanym, które głównie dzięki oszczędnościom swych członków realizują program budowlany. W Ameryce 13 tysiecy stowarzyszeń oszczędnościowo-budowlanych z 12 miljonami członków ulokowało 8 miljardów dolarów na I-szych hipotekach domów, należących do członków, umożliwiając im przeprowadzenie budowy.

Zmarnowana konjunktura — przywrócić praworządność!

U nas, zabrnęliśmy już zadaleko, by można jeszcze myśleć o ambitnych planach budowy tanich mieszkań na . . . cudzy rachunek. Zbliża się moment, kiedy po okresie zmarnowanej konjunktury trzeba będzie wielkie budżety, wielkie plany dostosować do własnych, skromnych sił i możliwości, licząc głównie na własne siły. Zerwanie z etatystyczną polityką gospodarczą, silna redukcja ciężarów publicznych, poszanowanie prawa i praworządność przywrócić mogą jedynie zachwianą równowagę gospodarczą, umożliwią regenerację organizmu gospodarczego oraz pozwolą na podjęcie i przeprowadzenie zagadnienia przeprowadzenia budowych tanich mieszkań głównie przy pomocy własnego kapitału, który w warunkach sprzyjających wewnętrznej kapitalizacji na pewno się pojawi. Rolę pomocniczą będzie mógł odgrywać kapitał kredytów, uzyskiwany w miarę możliwości w drodze pożyczek premjowych oraz listów zastawnych, zahipotekowanych na nowych nieruchomościach i gwarantowanych przez Państwo oraz gminy.

Fundusz wyrównawczy

Stworzenie funduszu wyrównawczego natomiast na obniżkę oprocentowania kapitału budowlanego może wywrzeć bardzo duży wpływ na zainteresowanie się kapitału prywatnego ruchem budowlanym i dlatego tworzenie takiego funduszu w granicach jaknajszerszych jest niemal koniecznością.

Sądzę, że zdecydowanie się na popieranie przedewszystkiem drobnej indywidualnej własności miejskiej, a więc drobnych hipotek ułatwi w wysokim stopniu przeprowadzenie akcji budowy tanich mieszkań.

Omawiany projekt Związku Izb Handlowych miałby obowiązywać jako ustawa na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej poza Województwem Śląskiem, z wyjątkiem przepisów o ulgach podatkowych, które mają obowiązywać i na Górnym Śląsku.

Takie postawienie kwestji pozwala a zarazem nakłada obowiązek, aby zagadnienie budowy tanich mieszkań, głównie dla ubogiej ludności, rozwiązane zostało na Górnym Śląsku w sposób, który najlepiej odpowiada dzisiejszej sytuacji gospodarczej, finansowej i społecznej oraz potrzebom ludności.

Sprawę dotychczasowych wysiłków w tym kierunku, oraz sprawę programu budowictwa na przyszłość omówimy w osobnym artykule.

STATUT
Budowlanej Kasy Oszczędności i Pożyczek
Spółdzielnia zap. z ogran. odpow.
w Mysłowicach.

§ 1.

Firma Spółdzielni brzmi: „Budowlana Kasa Oszczędności i Pożyczek" Spółdzielnia zapisana z ograniczoną odpowiedzialnością w Mysłowicach.

§ 2.

Spółdzielnia ma główną siedzibę w Mysłowicach.

§ 3.

Celem spółdzielni jest podniesienie dobrobytu członków przez dostarczenie im dogodnego kredytu i krzewienie oszczędności, a zwłaszcza przez kolektywny System Oszczędności Budowlanych, który ma na celu oddanie do dyspozycji swym członkom z góry dokładnie zakreślonym najpóźniejszym terminie pożyczek budowlanych w ten sposób, aby każdy oszczędzający wcześniej, aniżeliby to przez indywidualną oszczędność było możliwem, mógł przyjść w posiadanie własnego domu mieszkalnego — wzgl. własnego mieszkania we wspólnym domu.

§ 4.

Przedmiotem Spółdzielni jest wykonywanie czynności bankowych w myśl art. 91 polskiego prawa bankowego z dnia 17. III. 1928 roku oraz
a) udzielanie swym członkom za zabezpieczeniem hipotecznem kredytu długoterminowego na cele budowlane,
b) pośednictwo tychże pożyczek,
c) pośrednictwo sprzedaży i zakupu nieruchomości zabudowanych jak i niezabudowanych (t. j. parcel budowlanych).
d) administracja domów obcych.

§ 6.

Czas trwania Spółdzielni jest nieograniczony.

§ 7.

Członkiem Spółdzielni może być każda osoba fizyczna, znajdująca się w posiadaniu praw obywatelskich, oraz osoba prawna.

Osoby, nie mające pełnej zdolności do działań prawnych mogą przystępować do Spółdzielni z tem zastrzeżeniem, że oświadczenie przystąpienia w ich mieniu podpisują ich ustawowi zastępcy.

§ 8.

Spółdzielnia musi liczyć conajmniej 10 członków.

§ 9.

Członków Spółdzielni przyjmuje zarząd, który decyduje ostatecznie o przyjęciu.

§ 10.

Członkowie Spółdzielni odpowiadają za jej zobowiązanie a to, każdy do wysokości dziesięciokrotnej sumy swych udziałów. Odpowiedzialność ta rozwija się również i na zobowiązania Spółdzielni przyjęte przez nią przed wstąpieniem członka.

§ 11.

Udział każdego członka wynosi 50 (pięćdziesiąt) złotych, który jest natychmiast przy przyjęciu płatny.

Jednemu członkowi wolno deklarować najwyżej 100 (sto) udziałów, jednakże nie wolno przyjąć deklaracji na nowy udział członka, który nie wpłacił w pełni udziałów poprzednich.

§ 12.

Przystępujący członek płaci 10 (dziesięć) złotych wstępnego, jednorazowo, które przekazuja się do funduszu zasobowego.

§ 13.

Przystępujący do Spółdzielni winien podpisać oświadczenie (deklarację).

§ 14.

Członek może wystąpić ze Spółdzielni za półrocznem pisemnem wypowiedzeniem. Za datę wystąpienia uważa się ostatni dzień tego roku obrachunkowego w którym upływa termin wypowiedzenia

§ 15.

Członka zmarłego uważa się za występującego z końcem roku obrachunkowego, w którym śmierć nastąpiła.

§ 16.

Członek może być wykluczony ze Spółdzielni na skutek zgodnych uchwał Zarządu oraz Rady Nadzorczej powziętych na wspólnem posiedzeniu:
1. w razie niezgodnych z prawdą oświadczeń przy przystąpieniu do spółdzielni,
2. w razie niewypełnienia zobowiązań, przyjętych wobec Spółdzielni, lub niewypełnienia obowiązków przepisanych statutem lub uchwałą władz Spółdzielni,
3. w razie szkodzenia Spółdzielni, w jakikolwiekbądź sposób, czy to czynem lub słowem,
4. w razie ogłoszenia upadłości nad jego majątkiem lub utraty prawa do samodzielnego zarządzenia swoim majątkiem.

O wykluczeniu winien Zarząd niezwłocznie uwiadomić członka listem poleconym.

Wykluczenie ma skutek z końcem roku obrachunkowego w którym nastąpiło. Od chwili wysłania zawiadomienia o wykluczeniu członek nie ma prawa brać udziału w walnych zgromadzeniach ani wchodzić w skład zarządu lub Rady Nadzorczej.

§ 17.

Członkowie mają prawo:
1. zażalenia się na pracowników i zarząd Spółdzielni z tem, że wszelkie zażalenia muszą być albo wpisane do wyłożonej w lokalu Spółdzielni książki zażaleń, albo pisemnie doniesione zarządowi względnie Radzie Nadzorczej,

2. branie udziału w obradach walnego zgromadzenia oraz prawo czynnego i biernego wyboru do wyboru organów Spółdzielni,
4. uczetniczenia w zyskach Spółdzielni.

§ 18.

Członkowie są zobowiązani:
1. do przestrzegania przepisów niniejszego statutu, wydanych na podstawie regulaminów oraz uchwał władz Spółdzielni,
2. do popierania zadań Spółdzielni, załatwienia o ile możności za jej pośrednictwem interesów, wchodzące w zakres statutowi działalności Spółdzielni.

§ 19.

Udziały są niezbywalne i nie mogą być oddawane w zastaw. Jeżeli atoli członek przestał należeć do Spółdzielni, roszczenia jakie ma do niej na podstawie art. 27 Ustawy o Spółdzielniach może być zbyte lub zastawione.

Roszczenie o wypłatę udziału ulegają przedawnieniu z upływem 5 (pięciu) lat. Kwoty przedawnione przekazane będą w całości do funduszu zasobowego.

Byłemu członkowi nie przysługuje żadne prawo do funduszu zasobowego, lub innego majątku Spółdzielni. Przepis ten stosuje się odpowiednio przy wypowiedzeniu udziału.

§ 20.

Władzami Spółdzielni są:
a) Zarząd (Dyrekcja),
b) Rada Nadzorcza,
c) Walne Zgromadzenie.

§ 21.

Członkowie Zarządu (Dyrekcji) muszą mieć pełną zdolność do działań prawnych i być członkami Spółdzielni.

§ 22.

Nie można być równocześnie członkiem Zarządu i Rady Nadzorczej.

Członkowie Zarządu i Rady nadzorczej nie mogą pozostawać między sobą w związku małżeńskim: nie mogą być również ze sobą spokrewnieni ani spowinowaci bądź w linji prostej, bądź też do drugiego stopnia linji bocznej.

§ 23.

Członek Zarządu lub Rady Nadzorczej, który w odnośnej sprawie jest zainteresowany, nie może być obecnym ani przy rozprawach, ani przy głosowaniu

(Ciąg dalszy nastąpi)

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej
o ulgach podatkowych dla nowowznoszonych budowli
z dnia 12-go września 1930 r.

Dz. Ust. Rz. Pol. Nr. 64 z dnia 16-go września 1930 r.

Na podstawie art. 44 ust. 5 Konstytucji postanawiam co następuje:

Art. 1 Nowoznoszone budowle, jak również części nadbudowane i przybudowane, tak mieszkalne jak i przeznaczone dla celów handlowych i przemysłowych, jeżeli budowa, nadbudowywanie, lub przybudowywanie wykończone będzie do końca roku 1940 są zwolnione na okres piętnastoletni od chwili chociażby częściowego ich użytkowania od podatków od nieruchomości, względnie od podatków budynkowych, pobieranych na rzecz Państwa, jakoteż związków samorządowych.

Art. 2 Osobom zarówno fizycznym jak i prawnym, które do końca 1940-go roku wybudują domy mieszkalne, przysługuje prawo potrącenia z ogólnego dochodu, podiegającego podatkowi dochodowemu, sum żużytych na budowę, z wyłączniem jednak pożyczek przewidzianych w Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 roku o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. Nr. 42 poz. 372), potrącenia te mogą być uskutecznione, zależnie od życzenia płatnika jednorazowo, lub najdłużej w ciągu pięciu lat poczynając od roku następnego po ukończeniu budowy.

Prawo potrącenia przysługuje wymienionym wyżej osobom nawet wówczas, o ile wybudowane przez nie domy przejdą w ręce osób trzecich.

Art. 3 Zaświadczenia stwierdzające fakty, uzasadniające do korzystania z ulg, przewidzianym w niniejszem rozporządzeniu, wydają w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23 poz. 202) właściwe władze budowlane.

Art. 4 Ulgi przewidzianych w niniejszem rozporządzeniu, udzielają na skutek indywidualnych podań płatników władze I-szej instacji, które uskuteczniają wymiar odnośnych podatków.

Bliższe w tym względzie przepisy wyda Ministerstwo Skarbu w drodze rozporządzenia.

Art. 5 Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 6 Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na całym obszarze Rreczypospolitej i wchodzie w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie traci moc obowiązująca ustawa z dnia 22-go września 1922 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli Dz. U. R. P. Nr. 88 poz. 768).

Prezydent Rzeczypospolitej: I. Mościcki, prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych J. Piłsudski, Minister: J. Beck, Minister Spraw Wewnętrznych: Sławoj. Składkowski, Minister Spraw Zagranicznych: August Zaleski, Kierownik Ministerstwa

Skarbu: Ignacy Matuszewski, Minister Sprawiedliwości: Stan. Car, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: St. Czerwiński, Minister Rolnictwa: Leon J. Połczyński, Minister Handlu i Przemysłu E. Kwiatkowski, Minister Komunikacji: Kühn, Minister Robót Publicznych: Matakiewicz, Minister Pracy i Opieki Społecznej: A. Prystor, Minister Reform Rolnych: Witold Staniewicz, Minister Poczt i Telegrafów: Boerner.

Niniejsza ustawa obowiązuje od dnia 16-tego września 1930 roku,

Podziękowania!

Niniejszem potwierdzam odbiór przydzielonej mi przez WPP. kwotę 20.000 zł. (Dwadzieściatysięcy zł.) przez lat 21 niewypowiedzialną i po 4 zł. od tysiąca miesięcznie odpłacalną pożyczkę hipotyczną.

Przy tej okazji wyrażam WPP. serdeczne podziękowanie za tak rychłe załatwienie mego wniosku, albowiem w przeciągu 8 tygodni od dnia mego zgłoszenia, gdyż w innych instytucjach budowlanych, czekać trza miesiącami, aż się coś otrzyma. Tym więcej jestem WPP. zobowiązany, złożyć podziękowanie za wypłatę powyższej pożyczki, gdyż było mi ciężko wpłacić przez WPP. żądanych opłat, a tym więcej że różne osoby niedowierzały WPP. i podżygali mnie, przeciw WPP. mówiąc mi, że WPP. nie będą i nie są w stanie, przyjęte na siebie zobowiązania wykonać.

Dziś przekonałem się, i to sam osobiście, że WPP. są Instytucją, która się z wszelkich danych przyrzeczeń doskonale wywiązuje i przeto będę WPP. każdemu i przy każdej okazji naszego polecał.

Serdecznie dziękuję WPP. za mi tak szybko udzieloną pomoc finansową i kreślę się

Z poważaniem

(—) Maks Łabiński

Organista w Janowie (Śląsk) Zamkowa.

Ja niżej podpisany, mistrz piekarski Ludwik Marcol, właściciel nieruchomości w Janowie potwierdzam, że otrzymałem mi przez WPP. przyznaną pożyczkę w wysokości, 9.000 (dziewięćtysięcy) zł. wypłaconą. Takiego rychłego załatwienia sprawy nigdy żem się spodziewał i przeto wyrażam WPP. serdeczne podziękowanie i pracy WPP. „Szczęść Boże"

Janów, dnia 27 sierpnia 1930 r.

(—) Ludwik Marcol

My niżej podpisani rolnicy, Franciszek i Anna Skrzypiec zamieszkali w Targanicy ad Andrychów, oświadczamy niniejszem, że otrzymaliśmy w przeciągu 14 dni, licząc od dnia uiszczenia naszych opłat w Banku Spółdzielczym do dnia wypłaty, pożyczkę budowlaną w wysokości 5.000 zł. (pięćtysięcy) w gotówce wypłacono.

Za tak szybką i nadzwyczaj prędką wypłatę pożyczki składamy WPP. serdeczne podziękowanie, albowiem nie spodziewaliśmy się tak rychłego załatwienia naszej sprawy, tymwięcej, że według warunków Banku mieliśmy czekać 3 miesiące i że różni ludzie, nawet jeden poseł na Sejm Warszawski się do WPP. bardzo wrogo odnosił. Przekonaliśmy się, że WPP. są faktycznie rzetelną i uczciwą instytucją, która nie wychodzi na bałamucenie ludzi, ale jest faktycznie dobroczynnością dla ludu, a zwłaszcza wiejskiego, biorąc pod uwagę, że pożyczka udzielona na 21 lat, jest tylko po 4 zł. od tysiąca miesięcznie odpłacalną i przez całki czas bezprocentowa, to jest prawdziwą dobroczynnością dla ludu.

Andrychów, dnia 25 sierpnia 1930 r.

(—) Franciszek Skrzypiec

(—) Anna Skrzypiec

Za przydzielenie w przeciągu 4 tygodni, długoterminowej, bezprocentowej pożyczki, i przez 21 lat po 4 zł. od tysiąca (t. j. 120 zł. miesięcznie) spłacalnej pożyczki w wysokości 30.000 zł. (trzydzieścitysięcy) WP. serdecznie dziękuję i życzę WP. największego powodzenia.

Sędzia Sądu Okręgowego w Wadowicach

(—) Dr. Dionizy Eeb.

Za przydzielenie nam przez 21 lat niewypowiedzialnej, bezprocentowej i po 4 zł. od 1.000 zł. t. j. 20 zł. miesięcznie odpłacalnej pożyczki w wysokości 5.000 zł. dziękujemy WPP. i cieszy nas, że WPP. nam przyśli z pomocą i będziemy WPP. przy każdej okazji popierali

Ostrów, dnia 13 września 1930 r.

(—) Chlebowski Antoni

ślusarz kolejowy Ostrów-Poznańskie, przy Lotnisku 17a

Ja niżej podpisany, robotnik kopalniany, Franciszek Juranek właściciel nieruchomości w Gostynie, dziękuję WPP. za szybką wypłatę mi przyznanej pożyczki w wysokości 1[illegible].000 zł. (dziesięć tysięcy) i będę WPP. każdemu jako rzetelną Instytucję polecał.

Gostyń, dnia 17 września 1930 r.

(—) Franciszek Juranek

Za udzieloną i wypłaconą mi pożyczkę budowlaną w wysokości 5.000 zł. (pięćtysięcy) w przeciągu 6 tygodni, licząc od dnia wstawienia wniosku serdecznie WPP. dziękuję i przyznaję, że większej uciechy WPP. nie zrobić mi mogli, jak z tą wypłatą albowiem wszelką troskę i dokończenie mego domu jeszcze przed zimą, Szanowni Panowie mi odebrali

Moje życzenia dla WPP. jest szczere i życzę Wam jaknajwiększego rozwoju Waszej Instytucji albowiem przekonałem się, sam razem z innemi. że Instytucja WPP. jest najsolidniejszą i najpunktualniejszą w załatwieniu wniosków, pożyczkowych.

Andrychów, dnia 17 września 1930 r.

(—) Józef Skrzypiec

Ja niżej podpisany, rolnik Stanisław Spytek, zamieszkały w Dąbie pow. Myślenice woj. Krakowskie, dziękuję WPP. za rychłe załatwienie mego wniosku o udzielenie mi pożyczki i będę teraz mógł wrogom WPP. udowodnić, że WPP. dane przyrzeczenia klijentom faktycznie wykonują.

Będę się starał o największe rozwinięcie Waszej Instytucji.

Dąbie, dnia 19 września 1930 r.

(—) Stauisław Spytek

Szanownym Panom dziękuję serdecznie za udzieloną i wypłaconą mi pożyczkę w wysokości 15.000 zł. (piętnaście tysięcy), którą przez lat 21 (dwadzieściajeden) będę spłacał po 60 (sześćdziesiąt) zł. miesięcznie.

Ile WPP. mnie i mojej rodzinie uciechy, tą dla mnie bardzo dogodną pożyczkę zrobili, to nie mogę WPP. opisać!

Już mnie te ciężkie procenta, których dotychczas w innym miejscu odpłacał, nie będą męczyły. Bóg zapłać!

Urbanowice, dnia 23 września 1930 r.

(—) Zogała Jan

My niżej podpisani małżonkowie Bernard Szarmach i Anna z domu Niemann, zamieszkali w Gniewie ul. Wiślana 32 powiat Gniew (Pomorze) oświadczamy niniejszem, że otrzymaliśmy w przeciągu niespełna 4-ch tygodni, licząc od dnia sporządzenia naszego wniosku przez zastępcę P. T. Banku p. Gawrońskiego Romana w Gniewie i uiszczenia naszych opłat pożyczkę budowlaną w wysokości 2.000 zł. (dwatysiące) w gotówce wypłacono.

Za tak szybką i nadzwyczaj prędką wypłatę pożyczki składamy WPP. serdeczne podziękowanie, albowiem niespodziewaliśmy się tak rychłego załatwienia naszej sprawy, tymwięcej, że według warunków Banku mieliśmy czekać 3 miesiące. Przekonaliśmy się, że WPP. są faktycznie rzetelną i uczciwą instytucją, która nie wychodzi na bałamucenie ludzi ale jest faktycznie dobroczynnością dla ludu. Biorąc pod uwagę, że pożyczka udzielana na lat 21, jest tylko po 4 zł. od tysiąca t. j. 8 miesięcznie odpłacalną i przez całki czas bezprocentową, co jest prawdziwą dobroczynnością dla ludu.

Gniew, dnia 22 września 1930 r.

(—) Anna Szarmach (—) Bernard Szarmach

Niniejszem dziękuję WPP. za przydzieleni mi kwoty w wysokości 5.000 zl. (pięćtysięcy) przez lat 21 niewypowiedzialną i po 4 zł. od tysiąca miecznie odpłacalną pożyczkę hipoteczną.

Wyrażam moje najserdeczniejsze podziękowanie za tak rychłe załatwienie mego wniosku. Dziękuję tym więcej za wypłatę powyższej pożyczki, gdyż było mi ciężko żądanych opłat przez WPP. opłacić ale trudno. Jeszcze raz dziękuję WPP. za tak szybką pomoc.

Ostrów, dnia 24 września 1930 r.

(—) Ignacy Chlebowski

Ja niżej podpisana Kunigunda Rusinowa, zamieszkała w Rojańczycach pow. Myszynice dziękuję W. Panom za przydzielenie mi przez 21 lat bezprocentowej i niewypożyczalnej pożyczki hipotecznej w wysokości 3.000 zł. (złotych trzytysiące).

Bojańczyce, dnia 8. X. 1930 r.

(—) Kunegunda Rusinowa

Szanownej Spółdzielni dziękuję za przydzieloną mi pożyczkę w wysokości 5.000 zł.

Klecza Dolna 52, dnia 27 grudnia 1930 r.

(—) Stanisław Stopa

Szanownej Spółdzielni Budowianej Kasy Oszczędności i Pożyczek w Mysłowicach, serdecznie dziękuję za przydzielenie mi wzgl. wypłacenie pożyczki w wysokości 2.000 zł.

Wadowice, dnia 3 stycznia 1931 r.

(—) Józef Wojciga

Szanownej Spółdzielni Budowlanej Kasie Oszczędności i Pożyczek w Mysłowicach dziękuję za wypłaconą mi przez 21 lat bezprocentową pożyczkę w wysokości 2.000 zł. (dwatysiące zł.).

Skórcz, dnia 7 stycznia 1931 r.

(—) Agnieszka Lange

Szan. Spółdzielni Budowlanej Kasy Oszczędności i Pożyczek w Mysłowicach serdecznie dziękuję za przydzielenie mi pożyczki w wysokości 10.000 zł.

Czeladź, dnia 9 stycznia 1931 r.

(—) Stefan Jaworek

Szan. Kasie Budowlanej Oszczędności i Pożyczek w Mysłowicach dziękuję za przydzielenie mi pożyczki w wysokości 10.000 zł.

Zazdrość, dnia 10 stycznia 1931 r.

(—) Cepok Karol

Szan. Kasie Budowlanej Oszczędności i Pożyczek w Mysłowicach dziękuję za przydzielenie wzgl. wypłacenie mi pożyczki w wysokości 4.000 zł. (cztery tysiące zł.)

Zielona, poczta Wierzbno, dnia 13 stycznia 1931 r.

(—) Michał Goldmann

Niżej podpisany Sosnowski Maciej, zamieszkały w Wolbroniu ul. Piłsudskiego 80, woj. kieleckie dziękuję Budowlanej Kasie Oszczędności i Pożyczek w Mysłowicach za przydzielenie mi pożyczki przez 21 lat bezprocentową i po 4 zł. od 1.000 zł. miesięcznie odpłacalną w wysokości 6.000 zł.

Wolbron, dnia 13 stycznia 1931 r

(—) Maciej Sosnowski

Tłoczono czcionkami drukarni „SZTUKA“ Mysłowice, ul. Powstańców 7. Telefon 71.